

Zaaknummer 2014-W1328

30 juni 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

wijlen [naam],
geboren op [datum] en overleden in [maand] [jaar],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. R.J.M.M. de Bont,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
aalmoezenier van de R.-K. Parochie te [plaats] ([land]),
juridisch adviseur mr. R.P. Baetens.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 september 2014.

Op 12 februari 2015 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens namens aangeklaagde.

Op 13 mei 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is na het indienen van het klaagschrift overleden. Hij werd vertegenwoordigd door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. R.J.M.M. de Bont.

Voorts is verschenen mevrouw [naam], partner van overleden klager.

Aangeklaagde is evenmin verschenen. Hij werd vertegenwoordigd door zijn juridisch adviseur mr. R.P. Baetens.

2. De klacht

- 2.1. Klager heeft op 17 september 2014 ten overstaan van zijn juridisch adviseur mevrouw mr. R.J.M.M. de Bont zijn klaagschrift als volgt toegelicht:

Aangeklaagde was een huisvriend van klagers ouders en aangeklaagde genoot ook het vertrouwen van hen. Aangeklaagde nodigde vaak kinderen uit bij hem aan huis. Op een gegeven moment, had aangeklaagde het zo gemanoeuvreerd, dat klager de enige was, die was uitgenodigd bij hem thuis. Dat voelde al raar. Na het voorlezen in bed, voelde klager een hand op m'n rug, steeds stapje voor stapje aftastend naar beneden. Bij zijn onderbroek dacht hij: Vreemd, wat gaat hij doen? Klager was circa 12 of 13 jaar oud. Hij voelde aangeklaagdes seksuele spanning wel. Toen ging aangeklaagde in klagers onderbroek; hij dacht eerst: Hij weet niet wat hij doet. Plots was hij wel met klagers piemel aan het spelen en dat choqueeerde hem. Klager is onmiddellijk naar de kamer ernaast gegaan: hij kon niet weg uit het huis. Aangeklaagde vroeg in de ochtend: Hoe voelde het? Alsof hij nog niet klaar met klager was.

- 2.2. Klagers vertrouwen in mensen heeft er onder geleden. Klagers vertrouwensband met zijn moeder kreeg ook een grote knak. Vertrouwen in alle volwassenen verdween, klager had het gevoel dat hij de enige was die schuld had aan de sfeer, er is iets niet goed gegaan en hij wist niet wat. Ook ten opzichte van aangeklaagde, want die negeerde hem vanaf dat moment. Ten opzichte van zijn ouders, want die had hij belogen. De Katholieke kerk was hij kwijt, zijn hele voorstelling van wat de kerk betekende en was verdween in één klap, terwijl hij een heel gelovig jongentje was. Klager bad ook niet meer, het was allemaal besmeurd geraakt. Klager kreeg seksuele problemen, lichamelijk emotioneel voelde dat zo, hij bleef met een opgetrokken anus rondlopen, alsof je in een natte onderbroek rondloopt. Onveiligheid. Seksualiteit is altijd beladen gebleven gedurende zijn hele leven.
- 2.3. Klager wil uiting/vorm geven aan wat er met hem gebeurd is.

3. Het verweer

Mr. R.P. Baetens heeft namens aangeklaagde – kort weergegeven – de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

De ontvankelijkheid

Klager is in november j.l. overleden. Zijn klacht was toen reeds aanhangig gemaakt. Dat levert een vraag van formele aard op, te weten of het tussentijds overlijden van een klager leidt tot niet-ontvankelijkheid van de klacht dan wel of een eenmaal aanhangig gemaakte klachtzaak kan worden voortgezet door nabestaande (onder algemene titel). De Procedure regelt dit niet. Dat is anders in de compensatieregeling, waarin wel degelijk een voorziening is getroffen voor specifiek genoemde nabestaanden om een compensatie-aanvraag in te dienen of voort te zetten na een eenmaal gegrond bevonden klacht. De Procedure kent een dergelijke bepaling niet. Artikel 2 van de Procedure lijkt veeleer te bepalen dat uitsluitend het vermeende slachtoffer het recht heeft om een klachtenprocedure te voeren.

Er kan niet uitgesloten worden dat de Procedure aldus is geformuleerd en is bedoeld, dat uitsluitend het vermeende slachtoffer zelf recht kan hebben op het verkrijgen van advies inzake de klacht, doch dat tussentijds overlijden van een klager zou moeten leiden tot niet ontvankelijkverklaring van de klacht.

Inhoudelijk verweer

Aangeklaagde heeft met verbazing kennisgenomen van de stelling van klager dat hij een huisvriend van de ouders van klager zou zijn geweest. Aangeklaagde herinnert zich de naam Verstappen totaal niet. De naam van klager herinnert aangeklaagde zich al helemaal niet. Klager stelt dat aangeklaagde als het ware de belangstelling van een groepje kinderen kocht en dat het een privilege was om tot dat groepje te behoren. Aangeklaagde kan die stelling op geen enkele manier een plaats geven. Wanneer aangeklaagde elders een mis moest opdragen nam hij, in wisselende samenstelling, zijn eigen misdienaars mee en die verbleven dan 's nachts wel eens bij hem thuis, maar sliepen wel apart op een luchtbed. Andere jongens dan die van de misdienarsgroep kwamen nooit bij aangeklaagde thuis. Klager was volgens aangeklaagde pertinent niet één van zijn misdienaars. Klager stelt dat ook niet. Aangeklaagde ontkent ten stelligste zich schuldig gemaakt te hebben aan seksueel misbruik, in welke vorm dan ook, jegens klager of tegen welk kind dan ook. Aangeklaagde wenst zich met kracht te verweren tegen de aantijgingen van deze klager. Aangeklaagde stelt met nadruk klager niet te kennen, laat staan hem op seksueel ontoelaatbare manier bejegend te hebben.

4. De beoordeling van de ontvankelijkheid

De Procedure luidt – voor zover van belang –:

“... ”

Art.1. Reikwijdte en typering seksueel misbruik

1.1. Deze procedure is van toepassing, indien iemand een klacht heeft ingediend inzake seksueel gedragingen jegens haar of hem.

... ”

Art. 2 Klager

2.1. Iemand die stelt dat hij of zij slachtoffer is van seksueel misbruik overeenkomstig art. 1, derde lid, verder te noemen klager, kan een klacht indienen bij de Klachtencommissie.

... ”

Art. 3 Klaagschrift

3.1. De klager dient bij de griffie een door hem, de juridisch adviseur of zijn raadsman ondertekend klaagschrift in.

... ”

3.4.1. Met de ontvangst van het klaagschrift door de voorzitter begint de procedure.

... ”

De Klachtencommissie stelt vast dat onderhavige zaak conform de Procedure is aangevangen, immers:

- De Procedure is van toepassing indien iemand een klacht heeft ingediend.
- Klager heeft zelf gesteld dat hij slachtoffer is van seksueel misbruik.
- Bij de griffie is een door klager ondertekend klaagschrift ingediend.

De Klachtencommissie stelt voorts vast dat op grond van de Procedure niet gesteld kan worden dat een eenmaal aangevangen Procedure eindigt door het overlijden van een klager. De Procedure bepaalt dit immers niet.

De Klachtencommissie stelt verder vast dat op grond van de Procedure een ingediende klacht eindigt met een door het kerkelijk gezag overgenomen advies van de Klachtencommissie.

Gelet op het vorenstaande is de Klachtencommissie van oordeel dat de onderhavige klacht kan worden voorgezet en dus ontvankelijk is.

5. De beoordeling van de inhoudelijke klacht

- 5.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens te beoordelen of zij tot een gegrondverklaring kan komen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. De Klachtencommissie stelt vast dat zich bij de stukken een formulier "Toestemming gebruik melding / klacht als steunbewijs" van de heer [naam] bevindt, klager in de zaak met zaaknummer 2012-T656. In die zaak is eveneens sprake van seksueel misbruik door aangeklaagde, in die zin dat ook de heer [naam] bij aangeklaagde in bed mocht slapen en dat aangeklaagde toen met de penis van klager ging spelen. De Klachtencommissie stelt voorts vast dat zich bij de stukken een verklaring bevindt van mevrouw [naam]. Uit deze verklaring komt naar voren dat klager in het verleden - vóór 2010, het moment waarop seksueel misbruik in de R.- K. Kerk in de media kwam - al heeft verteld over het misbruik door aangeklaagde. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde, zoals door klager in zijn klaagschrift is beschreven.

Door aangeklaagde is aangevoerd dat hij zich de naam [achternaam klager] totaal niet herinnert en stelt met nadruk klager niet te kennen.

Door de juridisch adviseur van klager zijn twee emailberichten overgelegd. Uit deze emailberichten van de heer [naam] en mevrouw [naam] komt naar voren dat aangeklaagde bij de familie [naam] thuis kwam. De stellige ontkenning van aangeklaagde dat hij zich de familie [naam] niet herinnert, acht de Klachtencommissie, gelet op vorenstaande verklaringen en het feit dat aangeklaagde aalmoezenier was binnen een kleine Nederlandse gemeenschap in [land], niet geloofwaardig. Daarbij dient opgemerkt te worden dat het feit dat aangeklaagde zich de familie [naam] niet kan herinneren en klager stelt klager niet te kennen, niets af doet aan de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kunnen de erfgenamen zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie. Het is aan deze commissie om vast te stellen wie als erfgenamen kunnen worden aangemerkt.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Bisdom Haarlem-Amsterdam de klacht tegen aangeklaagde gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 juni 2015 door mevrouw mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor de juridisch adviseur van klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan de juridisch adviseur van klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies de juridisch adviseur van klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.